

POSTANOWIENIE

Dnia 29 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa W. R.

przeciwko P. Spółce Akcyjnej w W.

o uznanie wypowiedzenia zmieniającego za bezskuteczne,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 29 stycznia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S.

z dnia 11 stycznia 2018 r., sygn. akt IV Pa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy S. po rozpoznaniu sprawy z powództwa W. R. przeciwko P. S.A. w W. o uznanie wypowiedzenia zmieniającego za bezskuteczne oddalił powództwo i zasądził na rzecz pozwanej zwrot kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 11 stycznia 2018 r. w pkt I oddalił apelację powódki; w pkt II odstąpił od obciążania powódki kosztami postępowania apelacyjnego.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku powódka zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 328 § 2

k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c. i art. 378 § 1 k.p.c., przez brak rozpoznania apelacji powódki w jej granicach, polegający na braku w ogóle bądź też jedynie pozornym rozpatrzeniu przez Sąd II instancji podniesionych przez powódkę w złożonej apelacji zarzutów apelacyjnych, w tym w szczególności zarzutów naruszenia przepisów postępowania, mających wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. oraz sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, co powoduje, iż zaskarżony wyrok uchyla się kontroli kasacyjnej; a ponadto przez brak rozważenia całości materiału dowodowego zebranego w toku postępowania.

Skarżąca podniosła ponadto zarzut naruszenia prawa materialnego, a mianowicie: 1) art. 45 k.p. w zw. z art. 30 § 4 k.p. w zw. z art. 42 § 1 k.p., przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na bezzasadnym przyjęciu, że wskazane w wypowiedzeniu zmieniającym powódki przyczyny podjęcia przez pracodawcę takiej decyzji były jasne, prawdziwe i uzasadnione w rozumieniu tych przepisów, co w konsekwencji doprowadziło Sąd II instancji do błędnego uznania, że dokonane przez pozwanego powódce wypowiedzenie zmieniające było uzasadnione i nie naruszało obowiązujących przepisów prawa pracy; 2) art. 8 k.p., przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w niniejszej sprawie polegające w szczególności na bezzasadnym przyjęciu, iż w świetle zasad współżycia społecznego nie ma żadnych przeszkód do degradacji przez pracodawcę wieloletniego, dobrego i zasłużonego pracownika zatrudnionego na kierowniczym stanowisku jedynie w oparciu o enigmatyczne wypowiedzi i zarzuty podległych mu pracowników, bez podjęcia najmniejszej próby uzyskania stanowiska tego pracownika oraz zapewnienia mu prawa do obrony przed tymi zarzutami.

Mając powyższe na uwadze, skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S., przy uwzględnieniu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych, w tym kosztów z tytułu zastępstwa procesowego, ewentualnie o zmianę wyroku Sądu Okręgowego w S. i przywrócenie powódki do pracy u pozwanego na poprzednich warunkach pracy i płacy, zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania za wszystkie instancje według norm

przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie kasacyjne.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca uzasadniła oczywistą zasadnością skargi z uwagi na oddalenie przez Sąd Okręgowy apelacji w całości i zaakceptowanie w ten sposób oddalenia powództwa przez Sąd Rejonowy w sytuacji, gdy dokonane w stosunku do powódki wypowiedzenie zmieniające nie znajdowało uzasadnionych podstaw faktycznych i prawnych (art. 45 k.p. w zw. z art. 30 § 1 k.p. w zw. z art. 42 § 1 k.p.c.), w tym w szczególności wskazane w nim przyczyny były pozorne, nieprawdziwe i nie uzasadniały podjęcia w stosunku do powódki tego typu kroku. Podniosła również, że „nie może się ostać w obrocie prawnym wyrok Sądu Okręgowego w sytuacji, gdy Sąd ten w ogóle nie rozpatrzył niektórych podniesionych przez powódkę w jej apelacji zarzutów bądź też rozpatrzył je pozornie, co powoduje, że zaskarżony wyrok uchyla się kontroli kasacyjnej”.

Strona pozwana wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powódki kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W skardze kasacyjnej złożonej przez powódkę znajduje się wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania z uwagi na to, że skarga jest oczywiście

uzasadniona. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi zaś tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Nie może powtarzać uzasadnienia podstaw kasacyjnych; powinien wykazać, że zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* oraz że każdy prawnik bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe, a zatem skarga kasacyjna winna być uwzględniona.

Tych warunków nie spełnia wniosek skarżącej, poparty twierdzeniem o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi „na oddalenie przez Sąd Okręgowy apelacji w całości i zaakceptowanie w ten sposób oddalenia powództwa przez Sąd Rejonowy w sytuacji, gdy dokonane w stosunku do powódki wypowiedzenie zmieniające nie znajdowało uzasadnionych podstaw faktycznych i prawnych (art. 45 k.p. w zw. z art. 30 § 1 k.p. w zw. z art. 42 § 1 k.p.c.), w tym w szczególności wskazane w nim przyczyny były pozorne, nieprawdziwe i nie uzasadniały podjęcia w stosunku do powódki tego typu kroku” oraz z tego względu, że „nie może się ostać w obrocie prawnym wyrok Sądu Okręgowego w sytuacji, gdy Sąd ten w ogóle nie rozpatrzył niektórych podniesionych przez powódkę w jej apelacji zarzutów bądź też rozpatrzył je pozornie, co powoduje, że zaskarżony wyrok uchyla się kontroli kasacyjnej”.

Tego rodzaju oceny sformułowane dla poparcia kasacyjnych zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego nie mogą świadczyć o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Subiektywne przekonanie skarżącej o słuszności swoich racji jest bowiem niewystarczające dla wykazania tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ pojęcie to mieści się w sferze obiektywnej i łączy się z powinnością wskazania zarówno przepisów, które zostały naruszone, jak i takiego ich naruszenia, które będzie zauważalne bez wgłębiania

się w tekst przepisów i bez doszukiwania się ich znaczenia. Uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do wykazania tych wadliwości. Tymczasem we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie wykazano nawet tego, na czym konkretnie miałyby polegać naruszenie przepisów prawa procesowego, a w szczególności, jakich zarzutów apelacyjnych Sąd odwoławczy nie rozpoznał, a tym bardziej, jaki wpływ na rozstrzygnięcie miało ewentualne naruszenie tych przepisów. Aby zarzut naruszenia przepisów postępowania mógł doprowadzić do uwzględnienia skargi kasacyjnej, konieczne jest zaś wykazanie istotnego wpływu owego naruszenia na wynik sprawy, co jednoznacznie wynika z treści art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. Nie chodzi przy tym o czysto teoretyczną możliwość takiego wpływu lecz o wykazanie, że w okolicznościach danej sprawy ten wpływ był realny.

Naruszenie wyżej przytoczonych przepisów prawa materialnego skarżąca wiąże natomiast z błędnym, jej zdaniem, ustaleniem odnośnie do faktu prawdziwości przyczyn, jakie legły u podstaw wypowiedzenia zmieniającego dokonanego powódce. co oznacza, że nie są to zarzuty co do prawa, lecz co do faktów. W obowiązującym stanie prawnym Sąd Najwyższy nie jest uprawniony zaś do badania prawidłowości zarówno ustaleń faktycznych, jak i oceny dowodów, dokonanych przez sąd drugiej instancji. O ile bowiem ten ostatni również jest „sądem faktu” i w myśl ogólnie niekwestionowanych zapatrywań orzecznictwa oraz doktryny kontynuuje postępowanie merytoryczne (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CKN 812/98, OSNC 2000 nr 10, poz. 193; z dnia 5 lutego 2006 r., IV CK 384/05, niepublikowany; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2002 r., III CZP 62/02, Biul. SN 2003 nr 3, s. 14), o tyle Sąd Najwyższy jako „sąd prawa”, rozpoznając nadzwyczajny środek odwoławczy w postaci skargi kasacyjnej, jest związany ustalonym stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie, czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Ustrojową funkcją Sądu Najwyższego jest sprawowanie nadzoru judykacyjnego, w tym zapewnianie jednolitości orzecznictwa

sądów powszechnych. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. jest *a limine* niedopuszczalny (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 czerwca 2006 r., IV CSK 100/06, niepublikowane.; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 211/06, niepublikowane). Inaczej rzecz ujmując, z powołaniem się na podstawę kasacyjną z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. nie można zwalczać prawidłowości ustaleń faktycznych (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 18/97, OSNC 1997 nr 8, poz. 112), a tym samym, nie ma żadnej możliwości uznania za oczywiście uzasadnioną skargi kasacyjnej, w której skarżąca zarzuca naruszenie przepisów prawa materialnego, podważając jedynie przyjętą przez Sąd drugiej instancji podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, jak to czyni powódka w odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 45 k.p. w związku z art. 30 § 4 k.p. w związku z art. 42 § 1 k.p.

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. i art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.